Dosar nr. 2-14804/23

2-23104075-12-2-19072023-1

H O T Ă R Î R E

în numele Legii

01 noiembrie 2023 mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Centru
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecător Livia Mitrofan
Grefier Valeria Tambur

examinând în *procedura cererilor cu valoare redusă*, în baza materialelor anexate la dosar, cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de O.C.N. „Microinvest" S.R.L. (1003600053518) către Ciupciuc Ana (*****) cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată,

A CONSTATAT

CIRCUMSTANȚELE DE FAPT

1. **La 18 iulie 2023, O.C.N. „Microinvest" S.R.L. a depus cerere de chemare în judecată către Ciupciuc Ana**, prin care a solicitat încasarea forțată în beneficiul O.C.N. „Microinvest" S.R.L. de la Ciupciuc Ana, a datoriei în sumă de 69 062,87 lei și compensarea cheltuielilor de judecată: taxa de stat în sumă de 2 071,89 lei și serviciile pentru asistență juridică în sumă de 1 500,00 lei.

2. În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantul a invocat că, conform contractului nr. ***** din 13.05.2022, O.C.N. „Microinvest" S.R.L. a acordat cet. Ciupciuc Ana un împrumut în sumă de 50000,00 lei, cu scadența finală la data de 15.05.2025, însă debitorul Ciupciuc Ana nu respectă condițiile Contractului de împrumut, nu achită plățile stabilite prin contract, astfel încât datoria față de O.C.N. „Microinvest" S.R.L. constituie, în total, suma de 69 062,87 lei, după cum urmează: datorie la împrumut – 47 841,10 lei, dobânda – 2 076 lei, comision – 11 745,77 lei și dobânda penalizatoare – 7 400,00 lei, pentru încălcarea condițiilor contractuale.

3. Reclamantul a mai relatat faptul că, la data de 01.11.2022, O.C.N. „Microinvest" S.R.L. a expediat pârâtei notificarea cu nr. *****, prin care i s-a comunicat faptul rezilierii Contractului de împrumut nr. ***** din 13.05.2022 și i s-a acordat un termen de 15 zile pentru achitarea tuturor plăților debitoare față de O.C.N. „Microinvest" S.R.L., însă pârâta nu a achitat suma indicate în notificarea sus-menționată, deși termenul acordat a expirat.

4. Prin urmare, solicită admiterea acțiunii.

5. **Pârâta, Ciupciuc Ana, nu a depus referință la cererea de chemare în judecată.**

ASPECTE DE PROCEDURĂ

6. Prin încheierea Judecătorului Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, Livia Mitrofan, din 20 iulie 2023, cererea de chemare în judecată a fost acceptată în procedura cererilor de valoare redusă (f.d.29).

7. Expediind cererea de cererea de chemare în judecată pârâtei Ciupciuc Ana, aceasta a fost restituită instanței cu titlul „nereclamat” (f.d.31-33, f.d.35-37), iar pârâta a fost citat public (f.d.38-40).

8. Întrucât procedura privind citarea legală a pârâtei a fost respectată, instanța a examinat prezentul litigiu conform procedurii cu privire la cererile cu valoare redusă.

APRECIEREA JUDECĂTORULUI

9. Cercetând materialele cauzei civile prin prisma normelor de drept se reține următoarele.

10. Conform art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, *fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Alineatul (3) al articolului în cauză statuează că, circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sînt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.*

11. Potrivit art. 121 din Codul de procedură civilă, *instanța judecătorească reține spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.*

12. Conform art. 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă, *instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Alineatul (3) al articolului menționat, stabileşte că, fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficiența pentru soluționarea cauzei.*

13. Potrivit art. 239 din Codul de procedură civilă, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță şi pe probele cercetate în ședință de judecată.*

14. Astfel, luând în considerație natura pretențiilor înaintate și data apariției raportului obligațional legea aplicabilă este Codul civil, în special normele ce reglementează

apariția, executarea și stingerea obligațiilor precum și prevederile ce reglementează contractul de împrumut.

15. În partea ce ține de legea materială, se menționează că, potrivit art. 858 alin. (1) și (2) din Codul civil, *temeiul executării rezidă în existența unei obligații. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.*

16. În conformitate cu art. 774-776 din Codul civil, *în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face. Obligația poate fi pură şi simplă sau afectată de modalități. Prestația trebuie să fie posibilă şi determinată sau determinabilă, să nu contravină legii, ordinii publice şi bunelor moravuri. Debitorul şi creditorul trebuie să se comporte cu bună-credință la momentul nașterii, pe durata existenței, la momentul executării şi stingerii obligației. Obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.*

Încasarea corpului creditului

17. Astfel, **la data de 13.05.2022, între O.C.N. „Microinvest" S.R.L. și Ciupciuc Ana a fost încheiat contractul de împrumut nr. *******, potrivit căruia Ciupciuc Ana a luat cu împrumut suma de 50 000, 00 lei, pe un termen de 36 luni, cu termenul final de rambursare 15.05.2025 (f.d.16-21).

18. Potrivit ordinului de eliberare a numerarului nr. *****, suma a fost eliberată la data de 13.05.2022, Anei Ciupcic (f.d.23).

19. La data de 01.11.2022, O.C.N. „Microinvest" S.R.L. a expediat pârâtei somație cu nr. *****, pe adresa cunoscută: mun. Chișinău, *****, prin care solicită restituirea sumei integrale a restanțelor – 59 594,72, conform situației la data de 01.11.2022 (f.d.24). Pretenția expediată nu a fost recepționată de către Ciupciuc Ana, fapt confirmat prin restituirea acesteia (f.d.24 verso).

20. În conformitate cu art. 1242 alin. (1) din Codul civil, *prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părți (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeași sumă sau bunuri de același gen, calitate şi cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date*.

21. Art. 1247 alin. (1) din Codul civil, statuează că *împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul şi în modul stabilit în contract. Dacă nu au fost stabilite dobânzi, el are dreptul să restituie împrumutul şi până la expirarea termenului.*

22. În acest sens, art. 1248 alin. (2) din Codul civil prevede că, *dacă în contract este prevăzută restituirea împrumutului în rate şi împrumutatul nu restituie în modul stabilit nici cel puțin o rată,* ***împrumutătorul poate cere restituirea imediată a întregului împrumut şi a dobânzii aferente.***

23. Potrivit evoluției contului de împrumut, pârâta Ciupciuc Ana a achitat în contul reclamantului, în total, suma de 5 000 lei (2 158,90 lei 2 tranșe, 2 089,81 dobândă și 751,29 lei comision) din suma întregului împrumut de 50 000 lei (f.d.26).

24. Prin urmare, în sensul normelor enumerate mai sus, judecătorul urmează să încaseze doar costul împrumutului rămas nerestituit, adică suma de **47 089, 81 lei.**

Încasarea dobânzii și penalității

25. Cu privire la încasarea dobânzii de întârziere și a penalității se reține următoarele.

26. Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în jurisprudența sa, a decis că protecţia recunoscută consumatorilor prin Directiva 93/13 privind clauzele abuzive în contractele cu consumatorii, presupune ca instanța națională să poată verifica, din oficiu, dacă o clauză a contractului dedus judecății are caracter abuziv (cauza Ferenc Schneider, C 137/08).

27. În acest sens, Curtea *inter alia* a statuat că, dacă o instanţă învestită cu un litigiu, decurgând dintr-un contract încheiat între un comerciant şi un consumator poate verifica, din oficiu, în ce măsură clauzele cuprinse în acest contract au caracter abuziv, trebuie constatat că sistemul de protecţie introdus prin directivă porneşte de la premisa, potrivit căreia **consumatorul se află, din punctul de vedere al echilibrului contractual şi al forţei de a negocia, într-o poziţie dezavantajoasă faţă de comerciant și deține un nivel mai scăzut de cunoştinţe faţă de acesta, ceea ce duce la acceptarea unor clauze prestabilite de comerciant, fără posibilitatea de a influenţa conţinutul acestora**.

28. Astfel, în cadrul atribuţiilor care îi revin, în temeiul dispoziţiilor Directivei, instanţa naţională trebuie să verifice, dacă o clauză din contractul care face obiectul litigiului, cu care este sesizată, intră în domeniul de aplicare al acestei directive. De altfel, adoptarea unei legislaţii speciale privind protecţia consumatorului, cum este Directiva 93/13/ CEE, la nivel european și codul civil, la nivel național, a și fost elaborată tocmai în scopul de a proteja consumatorii, la încheierea contractelor de credit/împrumut.

29. Potrivit jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, stabilită în cauza C-415/11 Mohamed Aziz împotriva Caixa d'Estalvis de Catalunya, Tarragona Manresa (Catalunyacaixa) (2013), pentru a ști dacă o clauză provoacă un „dezechilibru semnificativ” între drepturile și obligaţiile părţilor care decurg din contract, în detrimentul consumatorului, trebuie să se ţină seama, în special de normele aplicabile în dreptul naţional, în lipsa unui acord între părţi, în acest sens.

30. Instanţa naţională va putea evalua, prin intermediul unei asemenea analize comparative, dacă și, eventual, în ce măsură contractul îl plasează pe consumator într-o situație juridică mai puţin favorabilă, în raport cu cea prevăzută de dreptul național în vigoare. De asemenea, este relevant, în acest scop, să se procedeze la o examinare a situaţiei juridice, în care se găsește consumatorul menţionat, având în vedere mijloacele de care dispune, potrivit reglementării naționale, pentru a face să înceteze utilizarea clauzelor abuzive. Dezechilibrul dintre consumator și instituţia de finanțare ce oferă

împrumutul, este ușor vizibilă. Acest dezechilibru este, în primul rând, unul economic, neavând importanţă, dacă s-au produs sau nu efecte în patrimoniul consumatorului.

31. În acest sens s-a pronunţat și Curtea Europeană a Drepturilor Omului, menționând expres că în aprecierea echilibrului/dezechilibrului contractual s-a avut în vedere faptul că echivalența prestaţiilor presupune, ca drepturile si obligațiile reciproce să aibă, dacă nu valoare identică, măcar una apropiată.

32. Potrivit jurisprudenţei constante a CtEDO, sistemul de protecţie pus în aplicare prin directiva menţionată, se bazează pe ideea că un consumator se găseşte într-o situaţie de inferioritate faţă de vânzător sau de furnizor, în ceea ce priveşte atât puterea de negociere, cât şi de nivelul de informare – situaţie care îl conduce la adeziunea la condiţiile redactate în prealabil, rar având posibilitate de a exercita o influenţă asupra conţinutului acestora (hotărârea din 27 iunie 2000, Oceano Grupo Editorial and Salvat Editores şi hotărârea din 26 octombrie 2006, Mostaza Claro) – drept pentru care, pentru a asigura protecţia urmărită de Directiva nr. 93/13/CEE, CtEDO a subliniat în mai multe ocazii, că situaţia de inegalitate care există între consumator şi vânzător sau furnizor, nu poate fi compensată decât printr-o intervenție pozitivă, exterioară părţilor din contract. În cazul în care creditorul pretinde că o clauză standard a fost negociată individual lui îi revine sarcina probei.

33. Conform articolul 1069 din Codul civil, *clauzele care nu au fost negociate individual sunt: clauza propusă de una dintre părți nu este negociată individual dacă cealaltă parte nu a putut să-i influențeze conținutul, în special deoarece aceasta s-a elaborat anticipat, indiferent că face parte din clauze standard sau nu. Dacă una dintre părți propune celeilalte părți să selecteze din mai multe clauze, clauza nu se consideră negociată individual doar pentru că cealaltă parte a selectat din clauzele propuse. Dacă o clauză a fost propusă ca parte a unor clauze standard, se prezumă că ea nu a fost negociată individual. În contractul dintre un profesionist și un consumator se prezumă că: a) clauzele au fost propuse de către profesionist; b) clauzele nu au fost negociate individual; c) clauzele elaborate de către un intermediar sau un alt terț au fost propuse de către profesionist. Faptul că anumite aspecte ale unei clauze sau o anumită clauză au fost negociate individual nu exclude aplicarea dispozițiilor prezentului capitol pentru restul contractului. Clauză standard se consideră clauza care a fost elaborată anticipat pentru o multitudine de contracte implicând diferite părți și care nu a fost negociată individual.*

34. Potrivit art. 1072, alin. (1) din Codul civil, *într-un contract dintre un profesionist și un consumator, clauza care nu a fost negociată individual se consideră abuzivă dacă este propusă de către profesionist și dezavantajează considerabil, contrar bunei-credințe, consumatorul.*

35**.** În conformitate cu art. 1076, alin. (1) din Codul civil, *clauza abuzivă este lovită de nulitate absolută.*

36. Articolul 1077, alin. (1) pct. 6 din Codul civil, prevede că *sunt considerate abuzive clauzele care nu au fost negociate individual şi au ca obiect sau efect solicitarea de la consumatorul care nu și-a executat obligația fără justificare a unei penalități disproporționate în raport cu prejudiciul cauzat prin neexecutarea obligațiilor contractuale.*

37. La caz raporturile contractuale sunt reglementate și de Legea nr. 202 din 12.07.2013 cu privire la contractele de credit pentru consumatori.

38. În conformitate cu art. 15 alin. (7) din Legea nr. 202 din 2013, **se interzice aplicarea ratei dobânzii de credit anuale specificate în contractul de credit dacă aceasta depășește 50%,** iar toate celelalte plăți aferente (comisioane, taxe, penalități, dobânzi de întârziere și orice alt tip de plată), cu excepția dobânzii, **pe o zi de credit depășesc 0,04% din valoarea totală a creditului.**

39. În acest sens, judecătorul reține că potrivit condițiilor contractuale ale contractului de credit nebancar, pct. 1.5., dobânda contractului constituie **„10% anual, fixă", adică suma de 9 227, 53 lei**, în timp ce suma creditul este de 50 000 lei, fiind, evident, o dobândă mai mică decât 50% procente stabilită prin lege (f.d.20).

40. Prin urmare, instanța urmează să admită pretenția privind încasarea sumei de 2 076 lei cu titlul de dobândă.

41. Totodată, reieșind din cele menționate *supra*, instanța urmează să respingă pretenția privind încasarea sumei de 11 745,77 lei cu titlu de comision și a sumei de 7 400,00 lei cu titlu de dobânda penalizatoare, or, raportând dispozițiile legale relevante la circumstanțele speței, instanța constată că clauzele contractuale care prevăd comisionul și dobânda penalizatoare sunt abuzive, adică pct. 1.4. și 1.8. din condițiile standard privind acordarea creditului nebancar persoanei fizice din contractual de credit nr. ***** din 13.05.2022 și, pe cale de consecință, sunt lovite de nulitate absolută.

Încasarea cheltuielilor de judecată

42. Potrivit art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă, *instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.*

43. Art. 82 din Codul de procedură civilă stabilește că *cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a cauzei.*

44. Reieșind din faptul că solicitările înaintate sunt admise parțial, instanța va dispune încasarea taxei de stat în mărime de 1 474 lei 97 bani și suma de 175 lei cu titlul de citare publică, conform facturii nr.*****din 04.10.2023 (f.d.39).

45. Totodată, dat fiind faptul că art. 90 lit. i) din Codul de procedură civilă stabilește că din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte cheltuielile de asistență juridică, instanța urmează să admită pretenția privind încasarea cheltuielilor pentru asistență juridică în sumă de 1500 lei.

În conformitate cu art. 236, 238-241, 2762, 2763, 2764 , 362 alin. (1) Cod de procedură civilă,

hotărăște :

Cererea de chemare în judecată depusă de O.C.N. „Microinvest" S.R.L. (1003600053518) către Ciupciuc Ana (*****) cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată, se admite parțial.

Se încasează de la Ciupciuc Ana (*****) în contul O.C.N. „Microinvest" S.R.L. (1003600053518) suma de 47 089, 81 lei (patruzeci și șapte mii optzeci și nouă lei, 81 bani) cu titlu de datorie, suma de 2 076 lei (două mii șaptezeci și șase lei) cu titlu de dobândă, suma de 1 474 lei 97 bani (o mie patru sute șaptezeci și patru lei, 97 bani) cu titlu de taxă de stat, pentru citarea publică 175 lei (o sută șaptezeci și cinci lei) și cheltuielile pentru asistență juridică în sumă de 1500 lei (o mie cinci sute lei). În rest pretențiile se resping ca neîntemeiate.

Se explică dreptul părților de a solicita hotărârea redactată în cadrul termenului de decădere de 30 de zile.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 de zile din data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (Sediul Centru).

Președintele ședinței,

Judecătorul **Livia Mitrofan**